EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.7.30.
COM(2024) 327 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról szóló 862/2007/EK rendelet végrehajtásáról

1. BEVEZETÉS

A 862/2007/EK rendelet ([1]) (a továbbiakban: a rendelet) megállapítja az EU-ban a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó európai statisztikák előállításának közös szabályait. Ezek a 3. cikk értelmében kiterjednek a **nemzetközi migrációra vonatkozó statisztikákra**, többek között a migrációs áramlásokra, a migránsállományokra és az állampolgárság megszerzésére vonatkozó statisztikákra. A 4–7. cikk értelmében kiterjednek továbbá a **menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozó statisztikákra**, amelyek a következőket foglalják magukban:

- menedékjog iránti kérelmek, beleértve a kísérő nélküli kiskorúak által benyújtottakat, a nemzetközi védelem különböző formáit megadó vagy visszavonó elsőfokú határozatok és fellebbezési határozatok, valamint az EU-ba áttelepített személyek,
- a Dublin III. rendelet ([2]) tagállamok általi alkalmazásáról szóló statisztikák,
- nem uniós állampolgárok, akiknek a külső határon megtagadták az adott tagállam területére való beléptetését, vagy akikről megállapították, hogy a nemzeti jog alapján illegálisan tartózkodnak a tagállam területén,
- harmadik országbeli állampolgárok számára kiállított tartózkodási engedélyek, az engedély érvényességének időtartama, továbbá az engedély kiállításának oka, valamint
- azon harmadik országbeli állampolgárok, akik számára a tagállam területének elhagyására felszólító végzést bocsátottak ki, vagy akiket végzés kibocsátását követően eltávozott személyként vettek nyilvántartásba.

Ez a 12. cikk előírása szerinti, a 2012-ben ([3]), 2015-ben ([4]), 2018-ban ([5]) és 2021-ben ([6]) készült jelentéseket követő ötödik jelentés a rendelet végrehajtásáról. Tájékoztatást nyújt a rendelet végrehajtása terén 2021 óta elért előrehaladásról, és bemutatja az e statisztikák minőségének további javítására irányuló következő lépéseket.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 862/2007/EK rendelete a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról (HL L 199., 2007.7.31., 23. o.).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 604/2013/EU rendelete egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról (HL L 180., 2013.6.29., 31. o.).

([3]) COM(2012) 528.

([4]) COM(2015) 374.

([5]) COM(2018) 594.

([6]) COM(2021) 489.

2. A 2021 ÓTA BEKÖVETKEZETT LEGFONTOSABB FEJLEMÉNYEK

A 2018. évi jelentéshez vezető folyamatos javulást követően az adatok általános elérhetősége és minősége magas szinten stabilizálódott, ahogyan az a 2021. évi jelentésben szerepel. 2021 óta számos további technikai fejlesztés segített fenntartani a statisztikai eredmények magas relevanciáját, valamint hatékonyabbá tenni az adatok validálását és feldolgozását. A Covid19-világjárvány alatt a tagállamok és az Eurostat gondoskodtak arról, hogy az adattovábbítások és a közzétételek a közzétételi ütemtervükhöz igazodjanak.

A Tanács 2022. március 4-én átmeneti védelmet vezetett be az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja következtében Ukrajnából menekülők számára ([7]). Bár a rendelet jogi rendelkezései előírták az átmeneti védelem megadására vonatkozó negyedéves adatok gyűjtését, prioritássá vált, hogy ezen a területen további, gyakoribb és időszerűbb statisztikákra van szükség. Ez az átmeneti védelem megadására, valamint az átmeneti védelemben részesülő személyek állományára vonatkozó havi statisztikák önkéntes gyűjtését eredményezte valamennyi uniós és EFTA-országból.

A társadalmi és demográfiai jelenségek – köztük a migráció – gyorsan változó jellege miatt azonban új igények merültek fel az időszerűbb és részletesebb rendszeres európai statisztikák iránt.

2020-ban módosították a rendeletet ([8]) a 4–7. cikk szerinti, menekültüggyel és irányított bevándorlással kapcsolatos statisztikáknak a 2021-től kezdődő referencia-időszakokra vonatkozó új változók, részletesebb bontások és gyakoribb adatgyűjtések tekintetében történő aktualizálása érdekében. Az Eurostat rendszeresen nyomon követi az érintett tagállamok nemzeti statisztika-előállítási rendszereinek szükséges kiigazítása terén elért előrehaladást. A rendelet 11a. cikkével összhangban a Bizottság 16 tagállam számára engedélyezett ideiglenes eltéréseket ([9]), amelyek lejáratának legkésőbbi határideje 2023. december 31. 2023 végéig 11 ország kezdte meg az adatok benyújtását a kérésekkel összhangban, mielőtt az eltérések hatályukat vesztették volna. Az eltérési időszak végét követően az időbeli pontossággal kapcsolatos meg nem felelési problémákat tártak fel, amelyeket kétoldalúan nyomon követnek. A rendelet 9b. cikkének megfelelően a Bizottság az Unió általános költségvetéséből pénzügyi hozzájárulást nyújt a tagállamokban szükséges fejlesztési vagy végrehajtási intézkedések támogatására. A vonatkozó eszközök az Eurostat által nyújtott támogatások, valamint a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap ([10]) keretében nyújtott támogatások.

([7]) A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/851 rendelete a 862/2007/EK rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 1. o.).

([9]) A Bizottság (EU) 2021/431 végrehajtási határozata egyes tagállamok számára a 862/2007/EK rendelettől való eltérések engedélyezéséről (HL L 86., 2021.3.12., 5. o.).

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1147 rendelete a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap létrehozásáról (HL L 251., 2021.7.15., 1. o.).

Ezen túlmenően a Bizottság (Eurostat) a rendelet 9a. cikkében előírtaknak megfelelően kísérleti projekteket végzett az új adatgyűjtések és bontások megvalósíthatóságának tesztelésére. Az eredményeket a menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozó új statisztikák kísérleti projektjeivel foglalkozó külön munkacsoporttal szoros együttműködésben értékeli. Ezen eredményektől függően a Bizottság fontolóra veheti olyan végrehajtási jogi aktusok kidolgozását, amelyek az ilyen statisztikáknak a Bizottság (Eurostat) részére történő továbbítására vonatkozó jogi kötelezettséget vezetnek be. A kísérleti projektek terén elért eredményekről szóló első jelentést 2022-ben tették közzé ([11]).

Emellett a Bizottság 2021-ben kezdeményezést indított a népesség- és lakásstatisztikákra vonatkozó jogi keret átdolgozására. Ezzel összefüggésben a jelenlegi jogi keret – többek között a rendelet 3. cikke szerinti nemzetközi migrációs statisztikák – értékelése számos jelentős hiányosságra mutatott rá. A Bizottság ezért új, integrált jogi keretet javasolt, amelyre vonatkozóan a jogalkotási eljárás folyamatban van (lásd a 4. szakaszt).

3. AZ ELŐÁLLÍTOTT STATISZTIKÁK MINŐSÉGE

A rendelet végrehajtása érdekében az Eurostat továbbra is szorosan együttműködik valamennyi érintett nemzeti hatósággal. A migrációs áramlásokra, az állampolgárság megszerzésére és a népességállományokra vonatkozó statisztikák fő szolgáltatói a nemzeti statisztikai hivatalok. A menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozó statisztikák általában közvetlenül a belügyminisztériumoktól, a bevándorlási hatóságoktól vagy a rendőrségtől származnak.

A beérkező adatok minőségének értékelése érdekében az Eurostat kiterjedt metaadatokat és minőségi információkat gyűjt a tagállamoktól. Az eredményül kapott nemzeti metaadat-jelentések minőség-ellenőrzési, értékelési és továbbfejlesztési célokat szolgálnak ([12]). Segítenek a felhasználóknak a statisztikák helyes értelmezésében és felhasználásában. A következő szakaszok az egyes minőségi dimenziókkal foglalkoznak.

3.1. Relevancia

A migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó statisztikák a migrációra, a belügyekre, a foglalkoztatásra, a szociális ügyekre, az igazságügyre, a külkapcsolatokra és az emberi jogokra vonatkozó uniós szakpolitikák területén kerülnek felhasználásra. A Bizottság az adatokra támaszkodva készíti el az uniós jogszabályok által előírt rendszeres jelentéseket, szakpolitikai javaslatokat és végrehajtási jelentéseket, valamint végez szakpolitikai elemzéseket.

2020 szeptemberében a Bizottság új migrációs és menekültügyi paktumra ([13]) tett javaslatot. A 2024-ben elfogadott csomag magában foglalja a menekültügy és a migráció kezeléséről szóló

([11]) SWD(2022) 198.

([12]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en: demo_pop_esms.htm; migr_immi_esms.htm; migr_acqn_esms.htm; migr_asytp_esms.htm; migr_asyapp_esms.htm; migr_asydec_esms.htm; migr_dub_esms.htm; migr_eil_esms.htm; migr_res_esms.htm (kizárólag angol nyelven).

([13]) Migrációs és menekültügyi paktum – Európai Bizottság (europa.eu).

(EU) 2024/1351 rendeletet ([14]), amely előírja a Bizottság számára, hogy tegyen közzé *európai éves menekültügyi és migrációs jelentést*, amelyben értékeli az előző 12 hónapos időszak menekültügyi, befogadási és migrációs helyzetét. E jelentésnek a tagállamok és a különböző európai szervek és ügynökségek által szolgáltatott releváns adatokon és információkon kell alapulnia, beleértve a rendelet szerinti statisztikákat is.

A rendelet szerinti statisztikákat a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret egyes uniós alapjai tekintetében a tagállamok költségvetési előirányzatainak meghatározásához is felhasználják. A Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap és a határigazgatási és vízumpolitikai eszköz ([15]) keretében nyújtott nemzeti finanszírozási juttatások a rendelet szerinti legfrissebb statisztikákon alapulnak. Ezek a statisztikák hozzájárulnak a stratégiai prioritásokra való összpontosításhoz szükséges bizonyítékokhoz is az uniós migrációs politikák külső dimenziójában, többek között a forráselosztásokra vonatkozó döntések meghozatalakor ([16]).

A migrációval és a nemzetközi védelemmel kapcsolatos statisztikákat a migrációval kapcsolatos uniós ügynökségek, például az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) és az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége is felhasználják, amelyekkel az Eurostat szorosan együttműködik az adatgyűjtéssel és a statisztikai módszertannal kapcsolatban.

A releváns kiadványok közé tartozik például a 2023. évi *jelentés a demográfiai változások hatásáról* ([17]), a 2024. évi *idősödésről szóló jelentés* ([18]), valamint a Bizottság Migrációs és Demográfiai Tudásközpontjának ([19]) kiadványai, például a *Demográfiai Atlasz* ([20]) és a *Migrációs Atlasz* ([21]), valamint az Európai Migrációs Hálózat ([22]) kiadványai, például a

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1351 rendelete a menekültügy és a migráció kezeléséről (HL L, 2024/1351, 2024.5.22.).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1148 rendelete a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszköznek az Integrált Határigazgatási Alap részeként történő létrehozásáról (HL L 251., 2021.7.15., 48. o.).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

([17]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_hu.

([18]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-underlying-assumptions-and-projection-methodologies_en.

([19]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en.

([20]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/atlas-demography_en.

([21]) https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration.

([22]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn_en.

migrációról és a menekültügyről szóló 2022. évi éves jelentés ([23]). A statisztikákat tekintve az Eurostat járul hozzá a legnagyobb mértékben ezekhez a kiadványokhoz.

A statisztikák rendszeres felhasználói közé tartoznak a legkülönbözőbb témákon dolgozó tagállami közigazgatási hatóságok, nemzetközi szervezetek, tudományos kutatók és civil társadalmi csoportok. E témák közé tartozik a bevándorlók integrációja, a nemzeti menekültügyi és bevándorlási eljárások fejlesztése és nyomon követése, valamint a népesség és a gazdaságilag aktív népesség létszámával kapcsolatos előrejelzések.

3.2. Pontosság

A tagállamok folyamatosan magas szinten tartják, illetve javítják a statisztikai pontosságot. A nemzetközi migrációval kapcsolatos adatokra vonatkozóan továbbra is felmerülnek konkrét pontossági problémák. Ezek ugyanúgy érintik a nem kellő lefedettséget (amikor az emberek nem jelentik be magukat a tartózkodási helyükön), mint a túlzott lefedettséget (amikor az emberek nem jelentik ki magukat, mivel gyakran semmi nem kötelezi vagy ösztönzi őket erre). Ezen a területen a pontosság további javítása érdekében néhány tagállam adatokat cserél egymással, valamint becslési technikákat és további adminisztratív adatforrásokat alkalmaz. Az Unión belüli szabad mozgás és a személyes adatok védelmével kapcsolatos kérdések korlátozzák a statisztikai minőség további javulását, különösen az EU-n belüli mozgások tekintetében.

3.3. Időszerűség és időbeli pontosság

Az adatok Eurostat részére történő benyújtásának határideje az adatok típusától függően a referencianaptól vagy a referencia-időszak végétől számított 2 és 12 hónap között van. A nemzeti szintű automatizált adatkinyerési eljárások és az Eurostat általi rendszeres ellenőrzés célja biztosítani a határidőben történő adatszolgáltatást. Az adattovábbítási határidőket általában betartják, és 2021 óta többnyire állandó vagy enyhén javuló tendenciák figyelhetők meg. Az egyéb, nem visszatérő jellegű problémák ritkák – ilyenek például a személyzet hiánya vagy a számítástechnikai rendszer hibái miatt fellépő kivételes zavarok. A Covid19-világjárvány nem befolyásolta a közzétételi naptár végrehajtását.

3.4. Hozzáférhetőség

A statisztikai adatok és metaadatok szabadon hozzáférhetők az Eurostat honlapján a *„Migration and asylum” (Migráció és menekültügy)* témakörben ([24]). Ezek a statisztikák megtalálhatók továbbá a rendszeresen frissített *Statistics Explained (A statisztikai adatok magyarázata)* elnevezésű cikkekben ([25]) és olyan összefoglaló kiadványokban, mint a *Key figures on Europe (Európára vonatkozó fő adatok)* ([26]).

([23]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-publications/emn-annual-reports_en.

([24]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum (angol, francia és német nyelven).

([25]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_asylum (kizárólag angol nyelven).

([26]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-key-figures/w/ks-ei-23-001 (angol, francia és német nyelven).

A rendelet alapján előállított statisztikák továbbra is a leginkább tanulmányozott európai statisztikák közé tartoznak. 2021 óta a migrációs és menekültügyi statisztikákkal foglalkozó tematikus szekciók ([27]) kiemelten népszerűek az Eurostat honlapján, ami nagy felhasználói érdeklődésre utal. A migrációra és a migráns népességre vonatkozó statisztikákról készült Statistics Explained-cikk ([28]) az egyik leglátogatottabb cikk. Az Eurostat rendszeresen készít a menekültügyről és az irányított bevándorlásról szóló kiadványokat, köztük az éves menekültügyi statisztikákról szóló népszerű cikket, amely jelentős figyelmet kapott ([29]). Ezek a statisztikák az Eurostat közösségimédia-csatornáin is kiemelt helyen láthatók. 2023-ban új mutatókat tettek közzé a nemzetközi migrációra, valamint a menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozóan. 2024-ben új interaktív kiadvány jelent meg *Migration and asylum in Europe (Migráció és menekültügy Európában)* címmel ([30]), és közzétették a *külföldiek integrációjára és befogadására vonatkozó új eredménytáblát* ([31]).

3.5. Koherencia és összehasonlíthatóság

A rendelet szerinti statisztikák tekintetében már régóta léteznek módszertani és összeállítási iránymutatások, amelyeket rendszeresen tökéletesítenek. Ezek segítik a tagállamokat az összehasonlíthatóság biztosításában, az uniós jogszabályokkal és a nemzetközi ajánlásokkal összhangban.

A nemzetközi migrációs statisztikák továbbra is nagymértékben összhangban vannak az 1260/2013/EU rendeletben ([32]) szabályozott statisztikákkal. Az összehasonlíthatóság biztosítása érdekében az Eurostat ellenőrzi a kapott adatok belső és időbeli konzisztenciáját, és azt, hogy a régiók és országok között összehasonlíthatóak-e. Ami az országok közötti összehasonlíthatóságot illeti, a rendelet harmonizált fogalommeghatározásokat állapít meg a migrációs áramlási adatokra vonatkozóan. A migrációs áramlásokra és az állampolgárság megszerzésére vonatkozó statisztikák konkrét fogalommeghatározásainak alkalmazásával kapcsolatos problémák a legnehezebben kezelhetők közé tartoznak. A 2021. évi jelentés óta a nemzetközi migrációra és az állampolgárság megszerzésére vonatkozó statisztikákkal kapcsolatban továbbított adatok általában továbbra is nagymértékben megfelelnek a rendeletnek.

A menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozó statisztikák általában véve jól megfelelnek a rendeletben szereplő fogalommeghatározásoknak. Néhány tagállamban bizonyos konkrét problémák továbbra is fennállnak, de többnyire a bontási alkategóriák szintjén.

([27]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum.

([28]) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics.

([29]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=599145.

([30]) Migration and asylum in Europe (Migráció és menekültügy Európában) – 2023. évi kiadás – Eurostat (europa.eu).

([31]) Migrant integration and inclusion dashboard (Külföldiek integrációjára és befogadására vonatkozó eredménytábla) (europa.eu).

([32]) Az Európai Parlament és a Tanács 1260/2013/EU rendelete az európai demográfiai statisztikákról (HL L 330., 2013.12.10., 39. o.).

Ami az alapnépesség fogalmának általános meghatározását illeti, a rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a migránsállományt vagy szokásos lakóhellyel rendelkezőként, vagy alapértelmezés szerint jogszerű lakóhellyel rendelkezőként vagy nyilvántartottként határozzák meg. Az 1260/2013/EU rendelet előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a 3. cikk szerinti népességállományi adatok és a rendelet 3. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt állományi adatok összhangban legyenek, mivel a statisztikusok és a demográfusok szisztematikusan együttesen használják ezeket az állományi adatokat. Ez nemzeti szinten teljes mértékben konzisztens állományi adatokat biztosít az országok közötti összehasonlíthatóság kárára. Ezenkívül a nemzetközi migrációs áramlások a legalább 12 hónapos tartózkodás harmonizált fogalmán alapulnak. Ennek következtében ezek az áramlások nem mindig állnak összhangban az előzőekben említett állományok változásaival. Ezek a kérdések kulcsfontosságúak abban az esetben, ha a népességstatisztika egészének – a népszámlálásra, a demográfiára és a nemzetközi migrációra kiterjedő – tágabb harmonizációjával uniós szinten átfogóbban foglalkoznak (lásd a 4. szakaszt).

Ahol nemzetközi szinten lehetséges az összehasonlítás, általában nagyfokú a következetesség a nemzeti és nemzetközi szervezetek által máshol gyűjtött és közzétett adatokkal. Az Eurostat szorosan együttműködik az EU Menekültügyi Ügynökségével és a Frontex-szel annak érdekében, hogy a módszertan és a statisztikák koherensek legyenek az említett ügynökségek által alkalmazott módszertannal és gyűjtött adatokkal.

Az Eurostat nemzetközi szinten is együttműködik a statisztikai koherencia előmozdítása érdekében. Részt vesz az ENSZ menekültekre és belső menekültekre vonatkozó statisztikákkal foglalkozó szakértői csoportjában ([33]), és tagja a csoport irányítóbizottságának. Az Eurostat a csoport munkájához a különböző közzétételeket elősegítő módszertanokon és írásbeli véleményeken kívül adminisztratív és pénzügyi téren is hozzájárul. E csoport munkája nyomán az ENSZ 2023-ban jóváhagyta a *hontalansági statisztikákra vonatkozó nemzetközi ajánlásokat* ([34]). Ez az ajánlás a menekültekre és belső menekültekre vonatkozó statisztikákkal kapcsolatos korábbi ajánlásokkal együtt a kényszerű lakóhelyelhagyásra vonatkozó statisztikák előállításának mérvadó általános szabványává vált. Például a lakóhelyüket elhagyni kényszerülő gyermekekre, a kísérő nélküli kiskorúakra és a fogyatékossággal élőkre vonatkozó statisztikáknál előírják a hiányosságok megszüntetését és a megfelelő szabványok alkalmazását.

2020 óta az Eurostat az International Data Alliance for Children on the Move (A vándorló gyermekekkel kapcsolatos adatokkal foglalkozó nemzetközi szövetség) ([35]) tanácsadó testületének tagja, amely az EU által társfinanszírozott ágazatközi globális kezdeményezés, és amelynek célja az adatok és statisztikák javítása, valamint a migráns és lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekekre vonatkozó, tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal támogatása. Az Eurostat olyan területeken járul hozzá a csoport munkájához, mint a migráns és lakóhelyüket elhagyni kényszerült gyermekek védelmét szolgáló nemzeti adatrendszerek és kapacitások

([33]) https://egrisstats.org/ (kizárólag angol nyelven).

([34]) International Recommendations on Statelessness Statistics IROSS (A hontalansági statisztikákra vonatkozó nemzetközi ajánlások) (egrisstats.org) (kizárólag angol nyelven).

([35]) International Data Alliance for Children on the Move (A vándorló gyermekekkel kapcsolatos adatokkal foglalkozó nemzetközi szövetség) (IDAC) – UNICEF DATA.

megerősítése, a gyermekspecifikus adatok módszereinek előmozdítása és kidolgozása, valamint az adatok láthatóságának, rendelkezésre állásának, hozzáférhetőségének és használhatóságának javítása. Az Eurostat 2023 óta tagja az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága kivándorlás mérésével foglalkozó új munkacsoportjának is ([36]).

4. A JELENLEGI ÉS VÁLTOZÓ SZAKPOLITIKAI IGÉNYEK KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ, FOLYAMATBAN LÉVŐ MUNKA

4.1. A menekültüggyel és az irányított bevándorlással kapcsolatos új statisztikákra vonatkozó kísérleti projektek

A rendelet 9a. cikke előírja a Bizottság (Eurostat) számára kísérleti projektek létrehozását. Ezeket a tagállamok önkéntes alapon folytatják le a konkrét új adatgyűjtések és bontások megvalósíthatóságának – többek közt a megfelelő adatforrások és előállítási technikák rendelkezésre állásának –, a kapott statisztikák minőségének és összehasonlíthatóságának, valamint a kapcsolódó adatgyűjtések költségeinek és terheinek tesztelése érdekében.

2021-ben az Eurostat a kísérleti projektekkel foglalkozó munkacsoportot hozott létre. 2023-ig ez a munkacsoport az Eurostat által a releváns kísérleti adatgyűjtésekre vonatkozóan javasolt iránymutatásokat és sablonokat vitatta meg és hagyta jóvá.

A 2023 októberéig tartó két adatgyűjtési hullámot követően a 31 meghívott országból (27 tagállam és 4 EFTA-ország) csak 2–9 ország nyújtott be adatokat, a területtől és az adatkészlettől függően. A részvétel ezért eddig rendkívül alacsony, és nem garantálja az uniós szintű reprezentativitást, amint azt a 9a. cikk bármely szabályozási intézkedés esetében előírja.

Ennek eredményeként az Eurostat olyan rangsorolási formát javasolt, amelynek célja a részvétel növelése azáltal, hogy a megvalósíthatóság és a szakpolitikai relevancia szempontjából legígéretesebb adatkészletekre összpontosít. E kiigazított megközelítést követve az Eurostat 2024 áprilisában új kísérleti adatgyűjtési kört indított, 2024. augusztus 31-i adattovábbítási határidővel. Ha egy kísérleti projekt reprezentativitása teljesül, értékelni fogják a lehetséges rendszeres adatgyűjtések megvalósíthatóságát.

4.2. A jelenlegi statisztikai keret értékelése, a nemzetközi migrációt is beleértve

2021-ben a Bizottság elvégezte az európai népesség- és lakásstatisztikák jelenlegi keretének átfogó értékelését ([37]). Ez magában foglalta a rendelet 3. cikke szerinti nemzetközi migrációs statisztikákat, valamint a 763/2008/EK ([38]) és az 1260/2013/EU rendelet szerinti valamennyi statisztikát. Az értékelés hatóköre sokkal szélesebb volt, mint a 3. szakaszban leírt rendszeres ellenőrzés, mivel az érdekelt felek valamennyi érintett csoportjának véleményét összegyűjtötték

([36]) https://unece.org/sites/default/files/2023-11/08_TF%20on%20measuring%20emigration_ToR_approved.pdf.

([37]) SWD(2023) 13.

([38]) Az Európai Parlament és a Tanács 763/2008/EK rendelete a nép- és lakásszámlálásról (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 218., 2008.8.13., 14. o.).

az érdekelt felekkel folytatott rendszeres konzultáció során ([39]). A cél annak értékelése volt, hogy a jelenlegi keret eredeti célkitűzései teljesültek-e, valamint a jelentős hiányosságok feltárása.

Az értékelés megállapította, hogy a jelenlegi keretnek köszönhetően összességében jelentős javulás történt a statisztikai közösség által annak hatálybalépése előtt tapasztalt kezdeti problémákhoz és szükségletekhez képest. Nevezetesen a jelenlegi keret jelentősen növelte az uniós hozzáadott értéket azáltal, hogy – a kötelezővé tett adatkészletek tekintetében – számos statisztikai minőségi dimenziót javított uniós szinten, beleértve a teljességet, a következetességet és az időszerűséget. Emellett a jelenlegi jogszabályok a kidolgozásuk idején (2005–2013) ismert valamennyi uniós szintű, a politikai döntéshozatal és az intézmények szempontjából releváns igényt kielégítették. Ez javította a statisztikák előállításának eredményességét, hatékonyságát és koherenciáját a korábbi helyzethez képest, amely kizárólag önkéntes adatgyűjtésekre támaszkodott. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció megerősítette ezt a fejlődést. Mindazonáltal az értékelés négy jelentős hiányosságot is feltárt a jelenlegi keretben.

1. hiányosság: Koherencia, összehasonlíthatóság, teljesség

Bár a rendelet közös fogalommeghatározásokat ad meg a kulcsfontosságú statisztikai fogalmakra vonatkozóan, a népesség fogalmának meghatározásában továbbra is marad rugalmasság. A tagállamok jelenleg a rendelet által megengedett három különböző fogalmat alkalmaznak (szokásos lakóhely, nyilvántartott lakóhely, jogszerű lakóhely), olykor eltérő fogalmakat használva az eltérő adatkészletekhez (lásd a 3.5. szakaszt). Ez a központi probléma a különböző tagállamokból származó adatok összehasonlíthatóságának és koherenciájának hiányát okozta, ami csökkentette az uniós hozzáadott értéket. Emellett a továbbra is önkéntes statisztikák uniós szinten gyakran hiányosak, mivel néhány tagállamból hiányoznak az adatok. Emiatt összességében jelentősen csökken a költséghatékonyság, mivel a tagállamok többsége forrásokat áldoz az említett statisztikák előállítására, azonban nem alkotható teljes kép az EU-ra nézve.

2. hiányosság: Időszerűség és gyakoriság

A rendelet 3. cikke csak a nemzetközi migráció éves statisztikáira vonatkozik, amelyek esetében az adatkészleteket a referencia-időszak végét követő 12 hónap elteltével kell benyújtani. Bár a rendeletnek köszönhetően az időszerűség összességében javult a korábbi, teljes mértékben önkéntes adatgyűjtésekhez képest – főként azért, mert megszűnt az a probléma, hogy néhány nagyon kevés tagállam számottevően késett –, továbbra is elmarad a felhasználói elvárásoktól. A rendelet alapján szolgáltatott adatok kevésbé időszerűek, mint a hasonló nemzeti kiadványok a tagállamok többségében. A rendelet keretében a határidők és a statisztikák gyakoriságai nem javíthatók, például annak érdekében, hogy kiterjedjenek a nemzetközi migrációra vonatkozó évközi statisztikákra. A határidők és a gyakoriság javításához ezért egy másik rendes jogalkotási eljárásra lenne szükség, hasonlóan a 2020. évi módosításhoz, amely a 7. cikkben a visszatérésekre vonatkozó negyedéves statisztikákat vezetett be.

3. hiányosság: A társadalmi szempontból releváns témákkal és csoportokkal kapcsolatos részletek

A rendelet a kidolgozása idején fennálló szakpolitikai prioritások adatigényeire összpontosít. A prioritások idővel megváltoztak, és a nemzetközi migrációra vonatkozóan rendelkezésre álló

([39]) SWD(2023) 15.

statisztikák már nem fedik le megfelelően a szakpolitikai szempontból lényeges jellemzőket és témákat. Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció során feltárt hiányosságok a bevándorlók jellemzőivel kapcsolatosak. A földrajzi részletesség is hiányzik, ideértve a regionális szintű migrációs áramlásokat is.

4. hiányosság: A jogi keret rugalmasságának hiánya

A fent említett gyengeségeket súlyosbítva a meglévő jogszabályok nem eléggé rugalmasak ahhoz, hogy igazodjanak a statisztikákkal kapcsolatos új és újonnan felmerülő igényekhez. A költségek és az időszerűség tekintetében a tagállami és uniós szintű új adatforrások (különösen a közigazgatási adatok, többek között az interoperabilitási rendszerek és a magántulajdonban lévő adatok) szintén a javulás lehetőségét kínálják, de a jelenlegi jogszabályok nem teszik lehetővé e lehetőségek kiaknázását. A jogi keret így elfogadása óta nem tudott alkalmazkodni a szakpolitikai szempontból releváns változásokhoz, ezért gyorsan veszít a relevanciájából.

4.3. A nemzetközi migrációra vonatkozó statisztikák korszerűsítése az európai népességstatisztikák átalakításának részeként

Az értékelés feltárta a 4.2. szakaszban vázolt jelentős hiányosságok mögött álló jogalkotási tényezőket, és rámutatott a megfelelés, a végrehajtás és a nyomon követés terén tapasztalható közigazgatási redundanciákra, mivel a jelenlegi jogszabályok három jogi aktusban találhatók széttagolva. Egy későbbi hatásvizsgálat ([40]) alapján a Bizottság ezért az európai népesség- és lakásstatisztikákra vonatkozó új keretrendeletet javasolt, amely kezeli az említett hiányosságok mögött álló jogalkotási tényezőket, miközben a különálló jogi aktusokat egyetlen rendeletben kívánja összevonni ([41]).

A javaslat ambiciózus elemeket tartalmaz az általános következetesség és a személyeken és háztartásokon alapuló valamennyi uniós társadalomstatisztika közötti kapcsolatok megerősítése érdekében, többek között az (EU) 2019/1700 rendelet ([42]) alapján. Támogatja a népességfogalom megalapozott statisztikai becslési fogalmakon alapuló, harmonizált meghatározásának bevezetését, és lehetővé teszi az előállítási folyamatok és a társadalomstatisztikák általános színvonalának javításához rendelkezésre álló adatforrásokhoz való hozzáférést. A javaslat emellett jobban összehangolja a népességre és a nemzetközi migrációra vonatkozó statisztikákat a menekültügyre és az irányított bevándorlásra vonatkozó, a rendelet 4–7. cikke szerinti

([40]) SWD(2023) 11.

([41]) COM(2023) 31.

([42]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1700 rendelete az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról (HL L 261I., 2019.10.14., 1. o.).

statisztikákkal ([43]). E jelentés időpontjában a javaslattal kapcsolatos rendes jogalkotási eljárás folyamatban volt ([44]).

5. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

Az európai statisztikai rendszer ([45]) folyamatos közös erőfeszítéseinek köszönhetően a rendelet végrehajtása megfelelő. Ez az uniós intézmények és a politikai döntéshozók számára minden szinten szükséges, összességében magas színvonalú, migrációra és nemzetközi védelemre vonatkozó európai statisztikák rendszeres közzétételéhez vezet. A jogszabályoknak való megfelelést és a statisztikai minőséget rendszeresen ellenőrzik, és az előző, 2021. évi jelentéshez hasonlóan nem merültek fel jelentős megfelelési problémák.

Mindazonáltal a népességstatisztikákra vonatkozó jelenlegi keret értékelése négy jelentős hiányosságot tárt fel: a népesség fogalommeghatározása harmonizáltságának hiánya, a statisztikák elégtelen időszerűsége és gyakorisága, a releváns csoportok és témák részleteinek hiánya, és a változó igényekhez vagy új adatforrásokhoz való alkalmazkodáshoz szükséges rugalmasság hiánya. A Bizottság ezért javaslatot tett az európai népességstatisztikákra vonatkozó egységes új keretrendeletre, amely megszilárdítaná a jogi keretet és kezelné ezeket a hiányosságokat.

A következő intézkedések vannak folyamatban:

1. A 2020. évi felülvizsgálat végrehajtásának befejezése az eltérések időszakának lezárásával, a rendelet 9a. cikkében előírt kísérleti projektek befejezésével, valamint az eredmények tagállamokkal együttműködésben történő értékelésével, tekintettel a 4–7. cikk szerinti lehetséges új kötelező statisztikákra.

2. A rendes jogalkotási eljárás folytatása (44. lábjegyzet) az európai népességstatisztikák új, integrált jogi keretével kapcsolatban, amely magában foglalná és kiterjesztené a migrációs áramlásokra, a migránsállományra és az állampolgárság megszerzésére vonatkozó, 3. cikk szerinti statisztikákat.

([43]) A következetesség biztosítása érdekében a javaslat célja, hogy a szokásos lakóhellyel rendelkező népességgel kapcsolatos valamennyi statisztikai témát (beleértve a migránsállományt, a nemzetközi migrációs áramlásokat és az állampolgárság megszerzését, amely jelenleg a rendelet 3. cikkének hatálya alá tartozik) az új keretbe foglalja. Ezzel szemben a menekültüggyel és az irányított bevándorlással kapcsolatos közigazgatási és bírósági eljárásokra vonatkozó statisztikák továbbra is a rendeletben maradnának.

([44]) 2023/0008/COD eljárás.

([45]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system.